

Piotr Włodkowski

"Sekty, sekty...", Aleksander Posacki,
Wojciech Śledziński, Dorota
Zarębska-Piotrowska, Jerzy Brusilo,
Kielce 1997 : [recenzja]

Collectanea Theologica 69/3, 221-222

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Aleksander POSACKI, Wojciech ŚLEDZIŃSKI, Dorota ZARĘBSKA-PIOTROWSKA, Jerzy BRUSIŁO, *Sekty, sekty...*, „Jedność”, Kielce 1997, ss. 83.

Na rynku wydawniczym w ostatnim czasie znaleźć można sporo prac poświęconych działalności nowych ruchów religijnych i parareligijnych. W przeważającej większości monografie te stanowią prezentację działalności, doktryny i nauki istniejących sekt. Mało natomiast jest opracowań, które stanowiłyby próbę oceny oddziaływania sekt z punktu widzenia psychologii czy psychiatrii. Do takich prac śmiało można zaliczyć drugi z zeszytów serii „W poszukiwaniu prawdy”. Stanowi on owoc pracy czwórki autorów: o. Aleksandra Posackiego (doktora filozofii), Wojciecha Śledzińskiego (psychiatry), Doroty Zarębskiej-Piotrowskiej (psychologa), i o. Jerzego Brusilo (etyka) i dzieli się na cztery części.

Część pierwsza, autorstwa o. P o s a c k i e g o, poświęcona jest genezie, definicji i typologii nowych ruchów religijnych. Autor dość wnikliwie wyjaśnia pochodzenie i znaczenie słowa „seкта”, a także czynniki związane z powstawaniem sekt. W analizie zjawiska, jakim są ruchy parareligijne, o. Posacki uwzględnia dwa zasadnicze elementy strukturalne: element formalny, tj. wewnętrzną strukturę psychospołeczną sekty, czyli panujące tam stosunki i relacje interpersonalne (techniki manipulacji umysłem) oraz element treściowy, czyli światopogląd, który określa postawę sekty wobec świata. Przedstawiając zaś typologię sekt autor wyróżnia sekty religijne (odwołujące się do pojęcia religii): parareligijne, magiczne, ezoteryczne, okultystyczne, spirytystyczne bądź też satanistyczne oraz sekty terapeutyczne (mające na celu doraźną pomoc, terapię lub też korektę osobowości). Wiele spośród istniejących sekt sklasyfikować można jako destrukcyjne. Ruchy te gwałcą prawa człowieka, co owocuje potrójną destrukcją: osoby na płaszczyźnie fizycznej lub psychicznej, rodziny i społeczeństwa. Ze względu zaś na światopogląd, z teologicznego punktu widzenia, sekty można podzielić na: biblijne, orientalne, terapeutyczne i gnostyczno-magiczne. Każdą zaś sektę, zdaniem autora, można w zależności od zakresu oddziaływania analizować w kontekście trzech rzeczywistości: Kościoła, religii i kultury.

Wojciech Śledziński – autor drugiej części pracy – zastanawia się nad psychicznym oddziaływaniem sekt. Opisuje metody werbowania, tzw. zalewanie miłością osób już zwerbowanych oraz pojawienie się u nich syndromu sekty. Zespół ten charakteryzuje się m.in.: bezkrytycznym cytowaniem słów mistrza, brakiem inicjatywy i możliwości samodzielnego działania, trudnościami w koncentracji i niepodzielnością uwagi, uczuciem ustawicznego lęku i zagrożenia itd. Autor stwierdza, że uzależnienie spowodowane nauką guru, najczęściej ogranicza się do sfery psychicznej i przy odrobinie dobrej woli oraz dojrzałości poszkodowanego można mu pomóc na tyle, aby powrócił do normalnego życia. Jednak przebywanie w sekcie zwykle zostawia w psychice ludzi nieodwracalne zmiany i zaburzenia, z którymi często nie są w stanie uporać się do końca życia.

Trzecia część, której autorem jest Dorota Zarębska-Piotrowska, stanowi próbę odpowiedzi na pytanie o popularność sekt we współczesnym świecie. Autorka stwier-

dza, że niewątpliwą przyczyną wielkiego zainteresowania nowymi ruchami religijnymi jest kryzys wartości i autorytetów. Powoduje on efekt zagubienia, osamotnienia, poczucie braku oparcia, co prowadzi do poszukiwania warunków poprawy sytuacji. Każdy potencjalny adept skłonny jest we własnym interesie zawierzyć grupom i ich liderom. Relatywnie szybko i zwykle niedostrzegalnie może pojawić się uzależnienie – niewidoczny mur, odgradzający od zwykłego świata, najbliższych, przyjaciół itp.

Ostatnia część monografii poświęcona jest etycznej ocenie sposobów oddziaływania sekt. Autor – o. B r u s i ło – stwierdza, że biorąc pod uwagę szeroki zakres oddziaływania psycho-fizycznego sekty, zagrożenia etyczne można podzielić na cztery grupy:

- Próby przejścia władzy nad globalnymi zasobami żywności i kontrolowania wzrostu populacji ludzkiej;
- Oddziaływanie środkami odurzającymi, praktyki manipulacji psychicznej;
- Wykorzystywanie seksualne;
- Uzależnienie od metod uzdrawiania, niekonwencjonalne techniki lecznicze.

Autor koncentruje się szczególnie na ostatniej grupie zagrożeń. Podaje sześć kryteriów, które należy uwzględnić w chrześcijańskiej ocenie pozamedycznych bioterapii i innych niekonwencjonalnych metod leczenia.

Podsumowując, warto stwierdzić, że omawiana monografia zawiera wiele bardzo cennych wiadomości dotyczących genezy, typologii, sposobów oddziaływania i ukrytych celów sekt. Ponieważ zaś zagrożenie ze strony nowych ruchów religijnych jest czymś absolutnie realnym, dlatego warto zapoznać się z informacjami podanymi w pracy, aby móc skutecznie bronić się przed tym zagrożeniem.

Piotr Włodkowski, Warszawa

Pui-lan KWOK, Elisabeth SCHÜSSLER FIORENZA (éd.), *Les écritures saintes des femmes*, Revue Internationale de Théologie „Concilium”, zesz. 276, Beauchesne Editeur, Paris 1998, ss. 140.

Wyłoniony na przełomie 1984-85 r. zespół konsultacyjny „Teologia feministyczna” międzynarodowego przeglądu teologicznego „Concilium” wydaje mniej więcej co dwa lata zeszyty bardzo pobudzające: poszerzają one horyzonty teologiczne, odkrywco wyłaniają nowe kierunki badawcze oraz orientacje refleksyjne, przydają głosu trzecioświatowym środowiskom kobiet-teologów. Autorzy zamieszczanych studiów to niemal wyłącznie kobiety. Zespół konsultacyjny pierwotnie skupiał tylko kobiety; aktualnie w składzie trzydziestoosobowym widać przewagę (ale już nie wyłączość) kobiet – ponadto doraznie współpracują „międzykonsultacyjnie” liczni członkowie innych zespołów.

Z ramienia „Concilium” redaktorem omawianego tu zeszytu *Pisma święte kobiet*, (wszakże występuje nieco odmienna wersja tytułu: *Doświadczenia kobiet a pisma święte*